

Zahtjevi za uzdržavanje - Belgija

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

„Obveza uzdržavanja” može se definirati kao zakonom propisana obveza neke osobe da drugoj osobi, koja je potrebna i koja je s njom povezana „određenom obiteljskom” vezom, pruži pomoć potrebnu za život. „Uzdržavanje” ne obuhvaća samo hranu nego i sve što je potrebno za život: prehrambene proizvode, odjeću, stanovanje, zdravstvenu skrb itd.

Obveza uzdržavanja temelji se na rodbinskoj ili tazbinskoj vezi ili pak na alternativnoj obvezi kada je ta veza prekinuta. Obveza uzdržavanja postoji između određenih srodnika i članova tazbine, između bračnih drugova i između registriranih partnera. Na neki način temelji se na dužnosti iz „solidarnosti” koja u određenim slučajevima može biti veća.

- **Uzdržavanje djeteta od strane roditelja**

U ovom slučaju razlikujemo dvije vrste obveze uzdržavanja:

- širu obvezu uzdržavanja, na temelju koje su otac i majka dužni prema svojim mogućnostima brinuti se o smještaju, uzdržavanju, zdravlju, nadzoru, odgoju i obrazovanju te razvoju svoje djece. Ako obrazovanje djeteta nije dovršeno, obveza traje i nakon njegove punoljetnosti. Obveza postoji neovisno o financijskim sredstvima roditelja i potrebama djeteta. Šira je u tom smislu što osim životnih potreba djeteta obuhvaća i njegov odgoj, obrazovanje itd. (članak 203. Građanskog zakonika).
- obvezu uzdržavanja koja se temelji na roditeljstvu, povezanu s potrebama djeteta, bez obzira na njegovu dob, te u ovisnosti o sredstvima roditelja (članci 205., 207., 208. i 353-14. Građanskog zakonika).
- **Uzdržavanje roditelja od strane djece**

Obveza uzdržavanja između roditelja i djece uzajamna je (članci 205., 207. i 353-14. Građanskog zakonika). Djeca su dakle dužna uzdržavati roditelje koji su potrebiti.

- **Uzdržavanje bračnog druga**

Obveze uzdržavanja između bračnih drugova temelje se na dužnosti pružanja podrške i pomoći te na dužnosti doprinošenja troškovima bračnog života (članci 2013. i 221. Građanskog zakonika). Te su dužnosti, zajedno sa zakonom propisanom dužnošću zajedničkog stanovanja bračnih drugova, uzajamne. Ako se navedene dužnosti ne ispunjavaju, pred sudom se može pokrenuti postupak radi njihova ispunjavanja, postupkom za priznavanje prava na uzdržavanje ili postupkom izravne naplate (članci 213., 221. i 223. Građanskog zakonika) – vidjeti deseto pitanje.

- **Uzdržavanje bivšeg bračnog druga**

Valja razlikovati razvod braka zbog nepomirljivih razlika od sporazumnog razvoda braka:

- Razvod braka zbog nepomirljivih razlika: ako bračni drugovi nisu sklopili ugovor o uzdržavanju u slučaju razvoda braka (članak 301. stavak 1. Građanskog zakonika), sud u presudi o razvodu braka ili u kasnijoj odluci može na zahtjev „potrebitog” bračnog druga odrediti uzdržavanje od drugog bračnog druga (članak 301. stavak 2. prvi podstavak Građanskog zakonika).

Sud može odbiti priznati zahtjev za uzdržavanje nakon razvoda braka ako tuženik dokaže da je tužitelj počinio „tešku pogrešku zbog koje je nastavak zajedničkog života postao nemoguć” (članak 301. stavak 2. drugi podstavak Građanskog zakonika).

Ni u kojem slučaju iznos uzdržavanja ne smije prijeći trećinu prihoda bračnog druga koji je obveznik uzdržavanja (članak 301. stavak 3. treći podstavak Građanskog zakonika).

- Sporazumni razvod braka: bračni drugovi nisu obvezni sporazumjeti se o plaćanju uzdržavanja koje jedan mora plaćati drugome tijekom postupka i/ili nakon razvoda braka. Ako to odluče, iznos i način plaćanja te izvršavanje uzdržavanja utvrđuju se slobodno, kao i njegova indeksacija i mogući razlozi njegove promjene (članak 1288. stavak 4. prvi podstavak Zakonika o sudovima). Osim ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, sudac može na zahtjev jedne od stranaka povisiti, smanjiti ili ukinuti ugovoreni iznos uzdržavanja nakon odluke o razvodu braka (članak 1288. stavak 3. Zakonika o sudovima) ako, u najmanju ruku, iznos više nije primjeren zbog novih okolnosti koje ne ovise o volji stranaka. Ako se ne predvidi indeksacija iznosa uzdržavanja, on se neće moći indeksirati.
- **Druge obveze uzdržavanja**

U kojima slučajevima?

Obveza uzdržavanja postoji između srodnika u ravnoj lozi, i u uzlaznoj i u silaznoj liniji (roditelji/djeca, djeca/roditelji, ali i unuci / bake i djedovi i obrnuto – članci 205. i 207. Građanskog zakonika).

Među srođnicima po tazbini, javljaju se dva slučaja:

- nadživjeli bračni drug ima obvezu prema djeci svojeg umrloga bračnog druga kojima on nije otac ili majka, do određenih granica (članak 203. stavak 3. Građanskog zakonika).
- zetovi i snahe imaju obvezu prema očevima i majkama svojih bračnih drugova i obrnuto. Ta obveza prestaje ako otac ili majka bračnog druga sklopi novi brak, ako su bračni drug (koji stvara tazbinsku vezu) i djeca rođena u braku umrli (članci 206. i 207. Građanskog zakonika).

Na ostavinu umrloga bračnog druga primjenjuje se u određenim okolnostima obveza uzdržavanja nadživjelog bračnog druga ili potomaka pokojnika (članak 205.a Građanskog zakonika).

Dijete čije očinstvo nije utvrđeno, može od muškarca koji je imao odnose s njegovom majkom tijekom zakonskog razdoblja začeća zahtijevati naknadu za svoje uzdržavanje, odgoj i obrazovanje (članak 336. Građanskog zakonika).

Ako je sporazum između registriranih partnera ozbiljno narušen, jedna stranka može pred sudom za obiteljska pitanja zahtijevati uzdržavanje, u okviru privremenih mjera koje su zatražene. Isto vrijedi i u slučaju prestanka registriranog partnerstva, u okviru privremenih mjera (članak 1479. Građanskog zakonika).

2 Do koje godine dijete može primiti doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Obveza uzdržavanja obično prestaje s punoljetnošću djeteta ili s njegovim osamostaljivanjem. Međutim, može se nastaviti ako obrazovanje djeteta nije dovršeno (članci 203. i 336. Građanskog zakonika).

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Obveznik uzdržavanja može dobrovoljno uzdržavati uzdržavanu osobu. U suprotnom, u slučaju spora, nesuglasnosti ili prestanka uzdržavanja, potrebno je pokrenuti sudski postupak.

U slučaju razvoda braka zbog nepomirljivih razlika, zahtjev za uzdržavanje nakon razvoda braka može se pred sudom pred kojim se vodi postupak radi razvoda braka postaviti kao sporedni u zahtjevu za pokretanje postupka ili u tužbenom zahtjevu (članak 1254. stavak 1. podstavak 5. i stavak 5. Zakonika o sudovima).

Izvan brakorazvodnog postupka, sudac nižeg suda (*juge de paix*) odlučuje o svim zahtjevima za uzdržavanje (članak 591. stavak 7. Zakonika o sudovima), osim u postupku za priznavanje prava na uzdržavanje bez utvrđivanja roditeljstva. Vidi peto pitanje.

Od 1. rujna 2014., osim obveza uzdržavanja povezanih s novčanom potporom za integraciju u društvo, za sve zahtjeve povezane s obvezom uzdržavanja nadležan je obiteljski sud (*tribunal de la famille*) (članak 572.a točka 7. Zakonika o sudovima), uključujući postupak za priznavanje prava na uzdržavanje bez utvrđivanja roditeljstva.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Postupak je osoban i odnosi se na uzdržavanu osobu (vidi osobito članak 337. Građanskog zakonika). Podnositelj zahtjeva osobno ili njegov odvjetnik podnosi zahtjev sudu (vidi osobito članke 1253.b, 1254. i 1320. Zakonika o sudovima).

Ako nije pravno sposoban, u njegovo ime djeluje njegov zakonski zastupnik (otac, majka, skrbnik, osoba koja upravlja njegovom imovinom).

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Niži sud ima opću nadležnost u sporovima koji se vode radi uzdržavanja (članak 591. točka 7. Zakonika o sudovima), ali postoje iznimke. Pod tom pretpostavkom, postupak valja pokrenuti pred sudom prema mjestu prebivališta tužitelja, osim u slučaju tužbe radi smanjenja ili prestanka uzdržavanja (članak 626. Zakonika o sudovima).

Za postupak koji pokreće dijete protiv muškarca koji je imao odnose s njegovom majkom tijekom zakonskog razdoblja začeća (članak 336. Građanskog zakonika) nadležan je predsjednik prvostupanjskog suda (*tribunal de première instance*) (članak 338. Građanskog zakonika).

Za sporove o roditeljskoj skrbi, osim pri donošenju hitnih i privremenih mjera, nadležan je sud za mladež (*tribunal de la jeunesse*) (članak 387.a Građanskog zakonika) prema mjestu prebivališta roditelja, skrbnika ili osoba koji skrbe za dijete (članak 44. Zakona

od 8. travnja 1965. o zaštiti mladeži, o preuzimanju skrbi za maloljetnike koji su počinili radnju koja se smatra prekršajem i o naknadi štete nastale zbog toga).

U slučaju spora između bračnih drugova prije postupka razvoda braka, zahtjevi se podnose nižem sudu (članak 594. točka 19. Zakonika o sudovima) prema mjestu posljednjeg boravišta bračnih drugova (članak 628. točka 2. Zakonika o sudovima).

Od podnošenja zahtjeva za razvod braka zbog nepomirljivih razlika do prestanka braka, nadležan je predsjednik prvostupanjskog suda (članak 1280. Zakonika o sudovima). Međutim, sud koji odlučuje o meritumu slučaja odobrava i sporazume koje su postigle stranke o uzdržavanju (članak 1256. podstavak 1. Zakonika o sudovima).

Nakon pravomoćne presude o razvodu braka, nadležni su niži sud i sud za mladež. Predsjednik prvostupanjskog suda i dalje je nadležan odlučivati o privremenoj pravnoj zaštiti u hitnim slučajevima (članak 584. Zakonika o sudovima).

Od 1. rujna 2014., osim obveza uzdržavanja povezanih s novčanom potporom za integraciju u društvo, za sve zahtjeve povezane s obvezom uzdržavanja nadležan je obiteljski sud (članak 572.a točka 7. Zakonika o sudovima).

Od 1. rujna 2014. zahtjevi između stranaka koje su (ili su bile) u braku ili koje su (ili su bile) registrirani partneri i zahtjevi za uzdržavanje zajedničke djece ili djece čije je roditeljstvo utvrđeno samo u pogledu jednog roditelja, u načelu se podnose sudu kojemu je već bio podnesen zahtjev (vidi članak 629.a stavak 1. Zakonika o sudovima). O zahtjevima za uzdržavanje maloljetnika nadležan je odlučivati sud prema mjestu prebivališta maloljetnika (ili ako ga nema, prema mjestu uobičajenog boravišta maloljetnika), a ako stranke imaju više djece, sud pred kojim je pokrenut prvi postupak nadležan je odlučivati o svim zahtjevima (članak 629.a stavak 2. Zakonika o sudovima). Ako se obveze uzdržavanja odnose na druge uzdržavane osobe, spor se vodi pred sudom prema mjestu prebivališta tuženika ili prema mjestu posljednjeg bračnog ili zajedničkog boravišta (članak 629.a stavak 4. Zakonika o sudovima).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Vidi četvrto pitanje. Ovisno o postupku, postupak se pokreće pozivom preko sudskog izvršitelja (*huissier de justice*) ili tužbom. Odvjetničko zastupanje nije obvezno.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Sudski se postupak plaća. Nije moguće odrediti iznos svih troškova zato što će oni ovisiti o pokrenutom postupku, sudskim troškovima i troškovima obrane pred sudom, ako stranku zastupa odvjetnik. U pogledu pokrivanja troškova postupka u slučaju pravne pomoći, primjenjuju se opća pravna pravila (vidi Pravna pomoć – Belgija).

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

- **Oblik pomoći**

Pomoć se određuje u obliku uzdržavanja. U određenim slučajevima to se uzdržavanje može isplatiti jednokratno (članak 301. stavak 8. Građanskog zakonika). Iznimno, može se isplatiti u naravi (članak 210. Građanskog zakonika).

- **Procjena pomoći i indeksacija**

Ne postoji tarifa. Uzdržavanje se dodjeljuje prema potrebama osobe koja ga potražuje i financijskim mogućnostima osobe koja ga je dužna davati (članci 208. i 209. Građanskog zakonika).

Obveza oca i majke (članak 203. Građanskog zakonika) utvrđuje se prema njihovim mogućnostima i ta obveza mora obuhvaćati smještaj, uzdržavanje, zdravstvenu skrb, nadzor, odgoj i obrazovanje te razvoj djece (do dovršetka obrazovanja). Navedeno se uzdržavanje isplaćuje u obliku paušalnog mjesečnog doprinosa roditelju „skrbniku”.

Svaki od roditelja može djelovati u svoje ime i zatražiti od drugoga da doprinosi za troškove smještaja, uzdržavanja itd. (članak 203. a stavak 2. Građanskog zakonika).

Iznos uzdržavanja koji treba plaćati muškarac koji je imao odnose s majkom djeteta tijekom razdoblja začeca utvrđuje se prema potrebama djeteta te financijskim sredstvima, mogućnostima i socijalnom stanju obveznika uzdržavanja (članci 336. 339. i 203.a Građanskog zakonika).

Zakon bračnim drugovima u postupku razvoda braka izričito dopušta da u bilo kojem trenutku sklope sporazum o uzdržavanju nakon razvoda, o iznosu uzdržavanja i načinu na koji se dogovoreni iznos može revidirati (članak 301. stavak 1. Građanskog

zakonika i članak 1256. podstavak 1. i članak 1288. točka 4. Zakonika o sudovima). Međutim, sud pred kojim je pokrenut postupak može odbiti odobriti takav sporazum ako utvrdi da je suprotan interesima djeteta (članak 1256. podstavak 2. i 1290. podstavak 2. i 5. Zakonika o sudovima).

Međutim, u slučaju sudske nagodbe sud koji *in concreto* određuje iznos uzdržavanja mora uzeti u obzir kriterije za izračun i ograničenja. Iznos uzdržavanja u načelu mora pokrivati barem „stanje potreba” korisnika (članak 301. stavak 3. podstavak 1. Građanskog zakonika).

Ni u kojem slučaju iznos uzdržavanja ne smije prijeći trećinu prihoda bračnog druga obveznika uzdržavanja (članak 301. stavak 3. podstavak 2. *in fine* Građanskog zakonika). Trajanje uzdržavanja ograničeno je na trajanje braka. U iznimnim okolnostima, sud može produljiti trajanje uzdržavanja (članak 301. stavak 4. Građanskog zakonika).

Indeksacija se automatski primjenjuje u slučaju razvoda braka zbog nepomirljivih razlika i u slučaju roditeljskog doprinosa za uzdržavanje. Referentni indeks u načelu je indeks potrošačkih cijena, ali zakon dopušta sucu da primijeni neki drugi sustav prilagodbe troškovima života (članak 301. stavak 6. podstavak 1. i 203.c, točka 1. Građanskog zakonika) i stranke mogu dogovorno od njega odstupati (članak 203.c, stavak 1. Građanskog zakonika).

Zakon dopušta da se uzdržavanje povisi, smanji ili prestane na zahtjev jedne od stranaka, iz općih razloga navedenih u članku 301. stavku 7. podstavku 1. Građanskog zakonika i u članku 1293. podstavku 1. Građanskog zakonika.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se isplaćuje uzdržavanoj osobi ili njezinom zastupniku. Isplaćuje se u obliku mjesečne rente. U određenim se slučajevima može isplatiti i jednokratno (vidi osmo pitanje).

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Uzdržavana osoba koja raspolaže ovršnom ispravom može pokrenuti postupak prisilnog namirenja svoje tražbine. Pod određenim uvjetima može pokrenuti postupak ovrhe nad pokretnom i nepokretnom imovinom obveznika uzdržavanja koji ne izvršava svoje obveze iz odluke o uzdržavanju (članak 1494. Zakonika o sudovima). Može se čak naložiti ovrha na plaći koju provodi treća osoba, na primjer poslodavac obveznika uzdržavanja (članak 1539. Zakonika o sudovima). Osim toga, pod određenim uvjetima, uzdržavana osoba koja još ne raspolaže ovršnom ispravom moći će zatražiti donošenje mjera radi ovrhe, kako bi osigurala svoja prava na buduću naplatu uzdržavanja (članak 1413. Zakonika o sudovima).

Naposlijetku, uveden je mehanizam za pojednostavnjeno izvršenje. Riječ je o postupku izravne naplate, odnosno odobrenju danom uzdržavanoj osobi da joj se izravno uplaćuju, uz određena ograničenja, primitci obveznika uzdržavanja ili bilo koji drugi dugovani iznos od treće osobe. Postupak izravne naplate primjenjuje se na zakonske obveze uzdržavanja između bračnih drugova ili bivših bračnih drugova (članak 220. stavak 3., članak 221., članak 223., članak 301. stavak 11. Građanskog zakonika i članak 1280. Zakonika o sudovima), na obveze uzdržavanja, odgoja i obrazovanja djece – jednako tako i na pravne lijekove u postupcima između oca i majke predviđene člankom 203.a Građanskog zakonika – i na zakonske obveze uzdržavanja između potomaka i predaka (članak 203.b Građanskog zakonika).

Naposlijetku, Kazneni zakonik sadržava članak o napuštanju obitelji (članak 391.a Kaznenog zakonika) koji omogućuje kazneni progon svake osobe kojoj je pravomoćnom sudskom odlukom dosuđeno plaćanje uzdržavanja, a koja dulje od dva mjeseca nije dobrovoljno ispunjavala svoju obvezu uzdržavanja.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Člankom 2277. Građanskog zakonika predviđa se da neplaćeni iznosi uzdržavanja zastarijevaju u roku od pet godina.

Na uzdržavanje dodijeljeno u sudskom postupku primjenjuje se rok zastare od deset godina (članak 2262.a Građanskog zakonika).

Obustavljeno je dok su bračni drugovi u braku (članak 2253.) i prekida se podnošenjem tužbe, naloga za izvršenje plaćanja ili ovrhe (članci 2244. i 2248.), pokretanjem žalbenog postupka uzdržavane osobe i uplatom obveznika uzdržavanja.

U načelu, na temelju članka 7. i 8. Zakona o založnom pravu od 16. prosinca 1851., dužnik je dužan ispuniti svoje obveze iz svoje ukupne imovine.

Međutim, člankom 1408. Zakonika o sudovima izuzimaju se tijekom progona vjerovnika određena pokretna materijalna imovina nužna za svakodnevni život ovršenika i njegove obitelji, za obavljanje njegova zvanja ili pak za nastavak obrazovanja ili školovanja ovršenika ili uzdržavane djece koja žive u istom kućanstvu.

Člankom 1409. stavkom 1. Zakonika o sudovima onemogućeno je otuđenje i provođenje ovrhe na ukupnim primicima iz radnog odnosa i od obavljanja drugih djelatnosti.

Međutim, na temelju članka 1412. Zakonika o sudovima, s jedne strane, pravila o neprovođenju ovrhe ne mogu se primijeniti na uzdržavanu osobu, a s druge strane, ona ostvaruje apsolutnu prednost u odnosu na druge vjerovnike dužnika. Međutim, ako se traži primjena postupka izravne naplate protiv osobe čija je imovina već predmet takvih naplata ili ovrha, sud može ispitati ukupno stanje dužnika, potrebe njegovih vjerovnika, posebno uzdržavanih osoba, te pravično među njima raspodijeliti iznose koji podliježu izravnoj naplati ili ovrši (članak 1390.a podstavak 5. Zakonika o sudovima).

U slučaju prezaduženosti obveznika uzdržavanja, on može proglasiti osobni stečaj (članak 1675/2. i sljedeći Zakonika o sudovima). U tim okolnostima sudac može, prema potrebi, odlučiti o oprostima duga, uključujući nepodmirene iznose uzdržavanja, a da se to ipak ne odnosi na obveze uzdržavanja.

Može se provesti ovrha radi osiguranja naplate budućih iznosa uzdržavanja po njihovu dospjeću (članak 1494. podstavak 2. Zakonika o sudovima).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Ako uzdržavana osoba ne uspije ostvariti plaćanje usprkos prethodno navedenim sredstvima, može se obratiti Službi za tražbine po osnovi uzdržavanja (u okviru Savezne javne službe za financije). Ta se služba bavi odobravanjem predujmova za jedan ili više određenih iznosa uzdržavanja i skrbi da se odobreni predujmovi, kao i preostali iznos i nepodmirene tražbine po osnovi obveze uzdržavanja, naplate ili namire od obveznika uzdržavanja.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Služba za tražbine po osnovi uzdržavanja može umjesto obveznika uzdržavanja isplatiti iznos uzdržavanja u cijelosti ili djelomično. Služba istodobno od obveznika uzdržavanja potražuje plaćanje uzdržavanja i nepodmirenih obveza s osnove uzdržavanja. Obveznik uzdržavanja dobrovoljno plaća iznos uzdržavanja službi ili ih služba namiruje prisilnom naplatom. U potonjem slučaju, naravno, uspjeh nije zajamčen jer ovisi o financijskom stanju obveznika uzdržavanja.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

U okviru Njujorške konvencije od 20. lipnja 1956. o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu, Uredbe Vijeća br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja i Haške konvencije od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugih oblika obiteljskog uzdržavanja određeno je sljedeće središnje tijelo:

Savezna javna služba za pravosuđe [Service public fédéral Justice]
Služba za međunarodnu pravosudnu suradnju u građanskim stvarima
[Service de coopération judiciaire internationale en matière civile]
Boulevard de Waterloo, 115
1000 Bruxelles

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Podnositelj zahtjeva ili njegov pravni savjetnik može se prethodno navedenom nadležnom tijelu obratiti poštom, telefonom (+32 (0) 2 542 65 11), telefaksom (+32 (0) 2 542 70 06) ili elektroničkom poštom (✉ aliments@just.fgov.be ili ✉ alimentatie@just.fgov.be).

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Podnositelj zahtjeva koji ima prebivalište u nekoj zemlji koja nije Belgija mora se obratiti središnjem tijelu svoje zemlje nadležnom za primjenu prethodno navedenih konvencija i Uredbe. Ne može se izravno obratiti nekom tijelu ili upravi u Belgiji.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Odgovor je negativan (vidi gore).

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Kada se središnjem tijelu podnese zahtjev, ono po potrebi, nakon što utvrdi da se obveznik uzdržavanja i/ili njegova imovina nalaze u Belgiji, prosljeđuje zahtjev Uredu za pravnu pomoć nadležnom na dotičnom području. U slučaju zahtjeva za uzdržavanje djece, koji je podnesen posredstvom središnjih tijela, ta će se pravna pomoć dodijeliti bez provjere visine dohotka korisnika. Navedena pomoć obuhvaća nagrade odvjetnika i troškove postupka.

U ostalim se slučajevima od podnositelja zahtjeva koji želi ostvariti pravnu pomoć zahtijeva da središnjem tijelu preda zahtjev u tom smislu, i to u skladu s Direktivom 2003/8/EZ.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Središnje tijelo ponajprije ima informativnu ulogu u pogledu primjene Uredbe i u vlastitom sustavu i u državi kojoj se podnosi zahtjev. Središnje tijelo raspolaže sredstvima koja omogućuju izravno ili neizravno pronalaženje obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe te dobivanje relevantnih podataka o prihodima i/ili o imovini obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe.

Pokušaj mirnog rješavanja odvija se izvan sudskih postupaka tijekom razmjene očitovanja obiju stranaka i konkretnije u pogledu stranke kojoj se podnosi zahtjev, tijekom saslušanja pred pravosudnim tijelima. Prema potrebi, središnje tijelo osigurava praćenje kako bi se poticalo redovito izvršenje odluka o uzdržavanju.

Središnje tijelo može omogućiti lakše pribavljanje pisanih ili drugih dokaza te dostavu i isporuku dokumenata pružanjem informacija o primjenjivim nacionalnim zakonskim odredbama, ali i o načinima primjene različitih međunarodnih instrumenata koji su na snazi.

Potrebne i privremene mjere radi ostvarivanja zahtjeva za uzdržavanje koji je podnesen mogu se poduzeti na temelju punomoći koju je središnje tijelo dalo zastupniku podnositelja zahtjeva pred belgijskim sudovima.

Ako je potrebno, središnje tijelo može stranki koja podnosi zahtjev pružiti informacije o postupcima za utvrđivanje roditeljstva navodnog oca nad djetetom.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 21/12/2015